

SPIS TREŚCI

- 1. PERSPEKTYWA PIELĘGNIARSTWA PEDIATRYCZNEGO**
- Danuta Zarzycka 1
 - 1.1. Pielęgniarstwo pediatryczne współcześnie 1
 - 1.2. Model opieki pediatrycznej skoncentrowanej na dziecku 4
 - 1.3. Wybrane podstawy teoretyczne pielęgniarstwa pediatrycznego 9
 - 1.4. Podstawy założeń modelu Anne Casey 9
 - 1.5. Wytyczne dla opieki pielęgniarstwiej 13

- 2. PODSTAWY ETYCZNE OPIEKI NAD DZIECKIEM - Beata Dobrowolska 17**
 - 2.1. Zasady etyczne w opiece pielęgniarstwiej nad dzieckiem - wytyczne dla opieki pielęgniarstwiej 18
 - 2.2. Sytuacje etycznie trudne w pielęgniarstwie pediatrycznym 22
 - 2.3. Wytyczne dla opieki pielęgniarstwiej w zakresie decyzji etycznych 24

- 3. DZIECKO W SPOŁECZEŃSTWIE - Anna Bednarek 27**
 - 3.1. Dziecko w ujęciu definicyjnym 27
 - 3.2. Środowisko społeczne a rozwój dziecka 28
 - 3.3. Czynniki społeczne bezpośrednie a rozwój dziecka 29
 - 3.4. Czynniki społeczne pośrednie a rozwój dziecka 31
 - 3.5. Wytyczne dla opieki pielęgniarstwiej 33

- 4. WZROST I ROZWÓJ DZIECKA - Dorota Mocarska, Anna Musiał 38**
 - 4.1. Elementy rozwoju psychofizycznego dziecka 40
 - 4.2. Auksologiczna ocena rozwoju dziecka 45
 - 4.3. Kamienie milowe w rozwoju dziecka 48
 - 4.4. Działania profilaktyczne w rozwoju dziecka 52

- 5. PROMOCJA ZDROWIA DZIECKA 56**
 - 5.1. Żywnienie dzieci i młodzieży - Józef Ryzko 56
 - 5.2. Wytyczne dla opieki pielęgniarstwiej - Małgorzata Marć 70

- 6. PROFILAKTYKA PEDIATRYCZNA – Jacek Wysocki 79**
- 6.1. Szczepienia ochronne w profilaktyce pediatrycznej 79
- 6.2. Zasady wykonywania szczepień ochronnych 83
- 6.3. Program Szczepień Ochronnych 93
- 7. PODSTAWOWE ASPEKTY OCENY STANU ZDROWIA DZIECI I RODZINY**
– Anna Bodajko-Grochowska, Arkadiusz Jędrzejewski, Ewa Markut-Miotła 96
- 7.1. Badanie podmiotowe – istota i odrębności w opiece nad dzieckiem 96
- 7.2. Swoistość badania fizykalnego dziecka 101
- 8. ODRĘBNOŚCI STANU ZDROWIA NOWORODKA – Teresa Jackowska 122**
- 8.1. Rola rodziców, matki w opiece nad noworodkiem 122
- 8.2. Ocena stanu ogólnego noworodka 123
- 8.3. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych w podstawowych diagnozach pielęgniarzskich 130
- 8.4. Wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem urodzonym przedwcześnie 132
- 9. WYBRANE PROBLEMY ZDROWOTNE W DZIECIŃSTWIE 137**
- 9.1. Anomalie/wady wrodzone – Janusz Kocki 137
- 9.1.1. Charakter i klasyfikacje wrodzonych wad rozwojowych 137
- 9.1.2. Wybrane choroby chromosomowe wieku rozwojowego 143
- 9.1.3. Poradnictwo genetyczne – wrodzone wady rozwojowe 146
- 9.1.4. Wytyczne dla opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem z wrodzoną wadą rozwojową 147
- 9.2. Choroby zakaźne – Ernest Kuchar, Monika Wanke-Rytt, Monika Karlikowska-Skwarnik 152
- 9.2.1. Podstawowe objawy kliniczne 152
- 9.2.2. Wybrane zakażenia bakteryjne 154
- 9.2.3. Wybrane zakażenia wirusowe 164
- 9.3. Alergie – Andrzej Emeryk, Ewa Markut-Miotła, Magdalena Kowalska, Kamil Janeczek 169
- 9.3.1. Profilaktyka chorób alergicznych 169
- 9.3.2. Atopowe zapalenie skóry 176
- 9.3.3. Alergiczny nieżyt nosa 179
- 9.3.4. Alergia na leki 183

9.3.5. Anafilaksja	187
9.4. Zaburzenia odżywiania – Tomasz Szopiński, Bartosz Korczowski	195
9.4.1. Ocena stanu odżywienia	195
9.4.2. Zaburzenia przyrostu masy ciała	196
9.4.3. Niedożywienie	201
9.4.4. Otyłość i nadwaga u dzieci	206
9.5. Rozwój i zaburzenia behawioralne i emocjonalne – Marzena Samardakiewicz	214
9.5.1. Fazy rozwoju psychospołecznego dziecka i ich zaburzenia	214
9.5.2. Wybrane problemy behawioralne i emocjonalne	237
9.5.3. Reakcje dzieci i rodziców na hospitalizację i chorobę	257
10. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU ODDECHOWEGO	270
10.1. Choroby układu oddechowego – Andrzej Emeryk, Ewa Markut-Miotła, Magdalena Kowalska, Kamil Janeczek	270
10.1.1. Zespół krupu	270
10.1.2. Ostre zapalenie oskrzeli	274
10.1.3. Zapalenie oskrzelików	276
10.1.4. Astma oskrzelowa	281
10.1.5. Mukowiscydoza	289
10.1.6. Obiektywne metody oceny układu oddechowego w praktyce pielęgniarskiej	298
10.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu oddechowego – Alina Trojanowska, Magdalena Brodowicz-Król	305
10.2.1. Nieskuteczne oczyszczanie dróg oddechowych	305
10.2.2. Nieefektywne oddychanie	314
10.2.3. Refleksyjna praktyka pielęgniarska	317
11. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU PRZEWODU POKARMOWEGO	322
11.1. Choroby przewodu pokarmowego – Andrea Horvath-Stolarczyk	322
11.1.1. Ostra biegunka infekcyjna	324
11.1.2. Biegunka przewlekła	328
11.1.3. Choroba trzewna – celiakia	334
11.1.4. Nieswoiste choroby zapalne jelit	337
11.1.5. Zaburzenia czynnościowe przewodu pokarmowego	339
11.1.6. Regurgitacje i refluks żołądkowo-przłykowy u niemowląt	342

- 11.1.7. Kolka niemowlęca 346
- 11.1.8. Zaburzony rytm wypróżnień: zaparcie czynnościowe, dyschezja, nieretencyjne nietrzymanie stolca 348
- 11.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu przewodu pokarmowego – Ewa Barczykowska 353
- 11.2.1. Biegunka ostra 353
- 11.2.2. Ryzyko odwodnienia w biegunce ostrej 356
- 11.2.3. Biegunka pękowa 358
- 11.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa 361

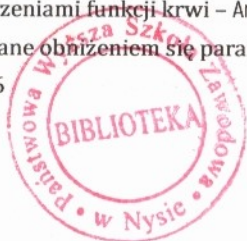
12. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU SERCA I UKŁADU KRĄŻENIA 366

- 12.1. Choroby serca i układu krążenia – Bożena Werner 366
- 12.1.1. Omdlenia u dzieci 367
- 12.1.2. Bóle w klatce piersiowej w populacji pediatrycznej 369
- 12.1.3. Wady serca u dzieci 372
- 12.1.4. Zaburzenia rytmu serca u dzieci 378
- 12.1.5. Gorączka reumatyczna 386
- 12.1.6. Zapalenie mięśnia sercowego 388
- 12.2. Planowanie opieki pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu serca i układu krążenia – Anna Rozensztrauch 392
- 12.2.1. Obniżona tolerancja wysiłku 392
- 12.2.2. Zwiększona objętość płynów 395
- 12.2.3. Brak oczekiwanego przyrostu masy ciała 397
- 12.2.4. Zmniejszony rzut serca 399
- 12.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgniarstwa 400

13. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NEREK I UKŁADU MOCZOWEGO 404

- 13.1. Choroby nerek i układu moczowego – Danuta Zwolińska, Kinga Musiał 404
- 13.1.1. Białkomocz 405
- 13.1.2. Krwinkomocz 408
- 13.1.3. Wrodzone wady nerek i układu moczowego 410
- 13.1.4. Zakażenia układu moczowego u dzieci 413
- 13.1.5. Nietrzymanie moczu 418
- 13.1.6. Kamica układu moczowego 423
- 13.1.7. Ostra niewydolność nerek 426

- 13.2. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu nerek i układu moczowego – Krystyna Twarduś 430
- 13.2.1. Ból w przebiegu zakażeń układu moczowego 430
- 13.2.2. Nadmierna objętość płynów ustrojowych w przebiegu nerczycy 435
- 13.2.3. Dyskomfort z powodu bólu ostrego w napadzie kamicy nerkowej 438
- 13.2.4. Obniżona samoocena dziecka z powodu moczenia się 445
- 13.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgniarzka 450
- 14. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NARZĄDÓW PŁCIOWYCH 456**
- 14.1. Choroby narządów płciowych – Tomasz Koszutski, Dominika Smyczek 456
- 14.1.1. Wady prącia 456
- 14.1.2. Ostra moszna 460
- 14.1.3. Przepuklina pachwinowa 462
- 14.1.4. Wodniak jądra 466
- 14.1.5. Wnętrostwo 468
- 14.1.6. Krwistek 470
- 14.1.7. Sklejenie warg sromowych (synechia) 471
- 14.1.8. Stany zapalne narządów rodnych 471
- 14.2. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu narządów płciowych – Anna Stodolak 473
- 14.2.1. Dolegliwości bólowe i obrzęk moszny 473
- 14.2.2. Ryzyko zakażenia rany po zabiegu operacyjnym 474
- 14.2.3. Obrzęk i zaczerwienienie okolicy urogenitalnej u dziewczynek z powodu stanu zapalnego 476
- 14.2.4. Patologiczna wydzielina z pochwy (upławy) i świąd 479
- 14.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgniarzka 480
- 15. ZABURZENIA FUNKCJI KRWI 486**
- 15.1. Choroby hematologiczne – Katarzyna Drabko 486
- 15.1.1. Niedokrwistość 487
- 15.1.2. Skaza krwotoczna 491
- 15.2. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami funkcji krwi – Aneta Zreda-Pikies 496
- 15.2.1. Zmęczenie spowodowane obniżeniem się parametrów morfologicznych 496

- 15.2.2. Nieefektywne podtrzymywanie zdrowia związane z brakiem wiedzy 497
- 15.2.3. Lęk przed wystąpieniem objawów choroby 499
- 15.2.4. Ryzyko zakażenia/uszkodzenia portu naczyniowego 500
- 15.2.5. Ból spowodowany wylewem krwi do stawu 501
- 15.2.6. Ograniczenie aktywności fizycznej związanej z ryzykiem krwawień wewnątrznarządowych 502
- 15.2.7. Refleksyjna praktyka pielęgnarska 502

16. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU WYDZIELANIA WEWNĘTRZNEGO 505

- 16.1. Choroby układu wydzielania wewnętrznego – Iwona Beń-Skowronek 505
 - 16.1.1. Choroby tarczycy u dzieci 505
 - 16.1.2. Zaburzenia wzrastania u dzieci 520
 - 16.1.3. Zaburzenia czynności nadnerczy 526
 - 16.1.4. Zaburzenia dojrzewania u dzieci 539
 - 16.1.5. Zaburzenia różnicowania płci 547
 - 16.1.6. Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej 554
 - 16.1.7. Cukrzyca u dzieci 558
- 16.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu wydzielania wewnętrznego – Anna Stefanowicz-Bielska 576
 - 16.2.1. Niedostateczna wiedza 576
 - 16.2.2. Zaparcia 578
 - 16.2.3. Zaburzenie równowagi w odżywianiu: więcej niż organizm potrzebuje 579
 - 16.2.4. Zaburzenie równowagi w odżywianiu: mniej niż organizm potrzebuje 581
 - 16.2.5. Refleksyjna praktyka pielęgnarska 582

17. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NARZĄDU RUCHU I TKANKI ŁĄCZNEJ 588

- 17.1. Choroby reumatyczne – Violetta Opoka-Winiarska 588
 - 17.1.1. Zapalenie stawów w wieku rozwojowym 589
 - 17.1.2. Zapalenie mięśni w wieku rozwojowym 603
 - 17.1.3. Rola opieki pielęgnarskiej w opiece nad dzieckiem z chorobą reumatyczną 608
- 17.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z chorobami reumatycznymi – Grażyna Cepuch 611
 - 17.2.1. Ból przewlekły i/lub ostry. Sztywność poranna 611

- 17.2.2. Gorączka o charakterze heptycznym 616
- 17.2.3. Zwiększone ryzyko chorób zębów, przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej 618
- 17.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska 620
 - 17.3. Ortopedia dziecięca i urazy – Michał Latałski 627
 - 17.3.1. Terapie stosowane w chorobach narządu ruchu 628
 - 17.3.2. Dysplazja rozwojowa stawu biodrowego 629
 - 17.3.3. Skolioza idiopatyczna 632
 - 17.3.4. Dziecko utykające 636
 - 17.3.5. Choroba Legg-Calvè-Perthesa 638
 - 17.3.6. Złamanie kości 642
 - 17.3.7. Dziecko z politraumą – postępowanie ortopedyczne 646
 - 17.4. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu narządu ruchu – Agnieszka Sobolewska-Samorek, Monika Szewczyk 650
 - 17.4.1. Ból pourazowy i w schorzeniach kostno-stawowych 650
 - 17.4.2. Ograniczenie aktywności fizycznej dziecka po zabiegu operacyjnym 654
 - 17.4.3. Lęk dziecka spowodowany założeniem opatrunku unieruchamiającego 657
 - 17.4.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska 660

18. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU UKŁADU NERWOWEGO 666

- 18.1. Choroby układu nerwowego – Magdalena Chrościńska-Krawczyk 666
 - 18.1.1. Bóle głowy 667
 - 18.1.2. Padaczka/padaczki wieku dziecięcego 670
 - 18.1.3. Mózgowe porażenie dziecięce 674
 - 18.1.4. Wodogłowie 676
 - 18.1.5. Wady cewy nerwowej 678
 - 18.2. Planowanie opieki pielęgnarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu nerwowego – Marta Lewicka 681
 - 18.2.1. Ryzyko zaburzenia więzi rodzic-dziecko 681
 - 18.2.2. Problemy ze snem (trudności z zasypianiem, nocne przebudzenia oraz zmniejszenie czasu trwania snu) u dzieci z zaburzeniami neurorozwojowymi 683
 - 18.2.3. Opóźnienie rozwoju psychoruchowego 685
 - 18.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgnarska 687

19. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU PSYCHICZNYM 693

- 19.1. Choroby psychiczne – Lena Cichoń, Krzysztof M. Wilczyński,
Małgorzata Janas-Kozik 693
 - 19.1.1. Zaburzenie afektywne dwubiegunowe 693
 - 19.1.2. Depresja 699
 - 19.1.3. Jadłowstręt psychiczny 704
 - 19.1.4. Zaburzenie ze spektrum autyzmu 709
 - 19.1.5. Zespół nadpobudliwości ruchowej z deficytem uwagi 717
- 19.2. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych
nad dzieckiem z zaburzeniami funkcjonowania psychicznego
– Damian Czarnecki 726
 - 19.2.1. Deficyt w funkcjonowaniu społecznym oraz zaburzenia
w komunikowaniu się dziecka z autyzmem i z ADHD 726
 - 19.2.2. Niedostateczne odżywienie organizmu w mechanizmie jadłowstrętu
psychicznego i bulimii 728
 - 19.2.3. Zachowania ryzykowne u dziecka z zaburzeniami afektywnymi 731
 - 19.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarzka 734

20. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU SKÓRY 739

- 20.1. Choroby skóry – Paulina Szczepanik-Kulaś, Dorota Krasowska 739
 - 20.1.1. Zmiany na skórze okresu noworodkowego 740
 - 20.1.2. Wysypki okresu niemowlęcego 746
 - 20.1.3. Zakażenia wirusowe 748
 - 20.1.4. Infekcje grzybicze, infestacje pasożytnicze 752
 - 20.1.5. Pokrzywka 757
 - 20.1.6. Trądzik 759
- 20.2. Planowanie opieki pielęgniarzkiej opartej na dowodach naukowych
nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu skóry
– Edyta Kwilosz, Marlena Warowna 769
 - 20.2.1. Suchość skóry związana z zaburzeniami funkcji bariery naskórka
oraz wzmożoną przezskórną utratą wody 769
 - 20.2.2. Obniżenie jakości życia spowodowane długotrwałym świądem 772
 - 20.2.3. Zaburzenia obrazu własnego ciała spowodowane zmianami
na skórze 775
 - 20.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarzka 778

21. ZABURZENIA W FUNKCJONOWANIU NOSA, USZU I ZATOK 784

- 21.1. Choroby otolaryngologiczne – Lechosław P. Chmielik, Artur Bartosz Niedzielski 784
 - 21.1.1. Ostre zapalenie gardła i migdałków podniebiennych 784
 - 21.1.2. Przerost migdałków 787
 - 21.1.3. Zapalenie zatok przynosowych 790
 - 21.1.4. Skrzywienie przegrody nosa 793
 - 21.1.5. Ciało obce w drogach oddechowych 795
- 21.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z zaburzeniami w funkcjonowaniu nosa, uszu i zatok – Tadeusz P. Wasilewski 800
 - 21.2.1. Ból ostry ucha 801
 - 21.2.2. Zaburzona percepcja zmysłowa o charakterze słuchowym 804
 - 21.2.3. Zaburzone połykanie 808
 - 21.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarska 810

22. ONKOLOGIA DZIECIĘCA 815

- 22.1. Choroby nowotworowe – Katarzyna Drabko 815
 - 22.1.1. Nowotwory typowe dla wieku dziecięcego 815
 - 22.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad dzieckiem z chorobą nowotworową – Aneta Zreda-Pikies 826
 - 22.2.1. Ból związany z występującą chorobą nowotworową, procedurami diagnostycznymi oraz powikłaniami leczenia onkologicznego 826
 - 22.2.2. Zaburzenia bilansu odżywiania się związane z objawami ubocznymi chemioterapii/radioterapii 827
 - 22.2.3. Uszkodzenie błony śluzowej jamy ustnej związane ze skutkami chemioterapii 828
 - 22.2.4. Refleksyjna praktyka pielęgniarska 830

23. WYPADKI I STANY NAGŁE U DZIECI – Czesław Cielecki 833

- 23.1. Urazy czaszkowo-mózgowe u dzieci 833
- 23.2. Oparzenia u dzieci 838
- 23.3. Pogryzienia dzieci 841
- 23.4. Zespół dziecka maltretowanego 844

24. OPIEKA STOMATOLOGICZNA - Małgorzata Klichowska-Palonka, Jolanta Szymańska	850
24.1. Rozwój jamy ustnej i zębów	850
24.2. Zaburzenia rozwojowe zębów	854
24.3. Choroba próchnicowa zębów	856
24.4. Profilaktyka stomatologiczna	861

SKOROWIDZ	869
------------------	------------